

PRESSEMELDING

Sperrefrist 24. mars 2020, 12:00 CET

Haag / Luxembourg / Brussel, 24. mars 2020

Y-blokka i Oslo blant Europas 7 mest truede kulturminner 2020

Europa Nostra – det europeiske sivilsamfunnets stemme dedikert til kultur- og naturarv – og deres samarbeidspartner, The European Investment Bank Institute, har i dag kunngjort **de 7 mest truede kulturminnene i Europa for 2020**:

- **Y-blokka, Regjeringskvartalet, Oslo, NORGE**
En modernistisk bygning fra 1960-tallet, med ikonisk form og veggutsmykninger av Picasso, sto i mot terrorangrepet i 2011, men er nå planlagt revet.
- **Det albanske nasjonalteateret, Tirana, ALBANIA**
Et enestående eksempel på moderne italiensk arkitektur fra 1930-tallet, som er et av de fremste kulturelle samlingspunktene i landet, står ovenfor en umiddelbar rivetrussel.
- **Jezeří slott, Horní Jiřetín, DEN TSJEKKISKE REPUBLIKK**
Et slott i barokk stil, som var åstedet for den første private fremførelsen av Beethovens tredje symfoni i 1804, er i langt fremskredent forfall.
- **Sammezzano slott, Toscana, ITALIA**
En slående vakker historisk bygning i eklektisistisk stil, typisk for den orientalistiske moten på slutten av 1800-tallet, har blitt offer for vanskjøttelse og hærværk.
- **Szombierki kraftverk, Bytom, POLEN**
Et modernistisk kraftverk fra 1920-tallet er truet av riving, til tross for gjentatte forsøk på å gjøre stedet til et arnested for kreative næringer.
- **Beograd festning og dens omgivelser, SERBIA**
Autentisiteten og det helhetlige uttrykket til et imponerende festningsverk – inkludert på UNESCOs forhåndsliste som del av det største pan-europeiske, transnasjonale verdensarvstedet, Det romerske imperiets grenser – er truet av et ødeleggende gondolbaneprosjekt.
- **Plečnik stadion, Ljubljana, SLOVENIA**
En av de eldste bygningene av sitt slag i Europa, bygget i 1925 etter tegninger av den anerkjente arkitekten Jože Plečnik, står i fare for å gå tapt grunnet dårlig tilpasset eiendomsutvikling.

Ekspertene fra Europa Nostra og The European Investment Bank Institute vil sammen med de nominerende organisasjonene og andre samarbeidspartnere besøke stedene på listen og ha møter med berørte parter. Disse tverrfaglige gruppene vil gi ekspertråd, identifisere mulige finansieringskilder og bidra til å mobilisere bred støtte for å redde disse landemerkene innen kulturarv. De vil formulere noen anbefalte tiltak og kommunisere dem bredt ut.

Europa Nostras president, **Prof. Dr. Hermann Parzinger**, har uttalt: "Listen over *7 Most Endangered 2020* dekker et bredt utvalg kulturminner som står overfor ulike typer alvorlige trussler. Alle disse kulturminneskattene formidler en europeisk fortelling som er del av vår felles kultur og historie. Ved å sette dem på listen sender vi et tydelig budskap om solidaritet til lokalsamfunn og aktivister: deres innsats for å redde disse stedene har støtte i vår brede, europeiske kulturarvsbevegelse".

Dekanen for The European Investment Bank Institute, **Francisco de Paula Coelho**, sa: "Nok en gang er EIB-instituttet stolte over å støtte *7 Most Endangered*-programmet. Ved å sette disse stedene i søkelyset, spiller *7 Most Endangered*-programmet en kritisk rolle i å beskytte Europas viktigste ressurser: kulturelt mangfold og kulturarv".

Nominasjonene ble sendt inn av private og offentlige institusjoner som er del av Europa Nostras nettverk av medlems- og samarbeidsorganisasjoner fra hele Europa. De 7 mest truede stedene i 2020 ble valgt av Europa Nostras styre blant de 14 stedene som var kortlistet av et ekspertpanel. Utvalget ble gjort på bakgrunn av stedenes eksepsjonelle historiske betydning og kulturelle verdi, samt den umiddelbare faren de står overfor. Nivået på engasjement i lokalsamfunnet og offentlige og private aktørers dedikasjon til å redde disse stedene ble vurdert som essensielle tilleggsværdier. Et annet kriterium for utvalget var disse stedenes potensiale til å fungere som katalysator for bærekraftig sosio-økonomisk utvikling lokalt og regionalt.

7 *Most Endangered*-programmet blir drevet av **Europa Nostra** i samarbeid med **The European Investment Bank Institute**. Det blir også støttet av EUs **Creative Europe-program**. Programmet ble lansert i 2013, og er ledd i en **sivil kampanje** for å redde Europas truede kulturminner. Det skaper bevissthet, utformer uavhengige evalueringer og foreslår anbefalte tiltak. Selv om **direkte finansiering ikke kan garanteres**, vil en oppføring på listen ofte fungere som en katalysator og et insentiv for å mobilisere nødvendig offentlig eller privat støtte, inkludert finansiering. [Her](#) kan du lese om de positive virkningene av programmet og noen sukseshistorier.

Fra og med 2020 vil programmet gjennomføres på årlig basis. Utlysningen for nominasjoner til 7 Most Endangered-programmet for 2021 vil bli publisert i juni 2020.

Y-blokka, Regjeringskvartalet, Oslo, NORGE

Y-blokka, en ikonisk regjeringsbygning med symbolsk betydning, står nå i umiddelbar fare for å rives.

Den modernistiske bygningen ble tegnet av arkitekten Erling Viksjø og ble bygget på 1960-tallet, som del av et helhetlig kompleks sammen med Høyblokka fra 1958. Mot slutten av byggeperioden designet Pablo Picasso to relieffer til utsmykningen av Y-blokka, utført i en nyskapende teknikk med sandblåst betong, som var utviklet av arkitekten i samarbeid med kunstneren Carl Nesjar. "Fiskerne" på fasaden og "Måken" i interiøret er fullstendig integrert med arkitekturen og utgjør sjeldne eksempler på offentlig kunst laget av Picasso.

I 2011 sprengte en innenlandsk terrorist en bombe i Regjeringskvartalet, som drepte 8 og skadet 200, før han dro til AUFs sommerleir, der han massakrerte 69 mennesker og skadet ytterligere 66 ofre, flesteparten ungdommer.

Viksjøs regjeringsbygninger sto imot bomben, og stedet står nå som et minnesmerke over alle ofrene for angrepet. De er et symbol på motstandskraften til de demokratiske verdiene terroristen mislyktes i å ødelegge.

Fortidsminneforeningen fornyet sin nominasjon av Y-blokka til 7 Most Endangered for å stoppe planene om å rive bygningen, etter at den kom med på kortlisten i 2016. Vernekampanjen er svært aktiv i bybildet og i februar bidro flere fremstående norske artister i en konsert rett foran Y-blokka. Europa Nostra offentliggjorde også en uttalelse om Y-blokka, som synliggjorde aktivitetene og de fredelige demonstrasjonene som så langt er organisert i Oslo for å redde dette landemerket i norsk historie fra ødeleggelse.

PRESSEKONTAKTER

Fortidsminneforeningen

Trond Rødsmoen, trond@fortidsminneforeningen.no
M +47 412 87 974

Europa Nostra

Joana Pinheiro, jp@europanostra.org
T. +31 70 302 40 55; M. +31 6 34 36 59 85

European Investment Bank Institute

Bruno Rossignol, bruno.rossignol@eib.org
T. +352 43 797 07 67; M. +352 62 134 58 62

FOR MER INFORMASJON

<https://fortidsminneforeningen.no>

www.europanostra.org
www.7mostendangered.eu

[HIGH RESOLUTION PHOTOS](#)

[VIDEOS](#)

Bakgrunnsinformasjon

[Europa Nostra](#) er det europeiske sivilsamfunnets stemme dedikert til å beskytte og fremme Europas kultur- og naturarv. De dekker mer enn 40 land og er en pan-europeisk føderasjon av frivillige kulturarvsorganisasjoner, støttet av et bredt nettverk av offentlige institusjoner, private selskaper og individer. De ble grunnlagt i 1963 og er i dag anerkjent som det mest representative kulturarvsnettverket i Europa. Europa Nostra arbeider for å redde Europas truede monumenter, steder og landskaper, særlig gjennom [7 Most Endangered-programmet](#). De fremhever kvalitet gjennom [European Heritage Awards / Europa Nostra Awards](#). Europa Nostra bidrar til å formulere og implementere europeiske strategier og bestemmelser knyttet til kulturarv, gjennom en deltakende dialog med europeiske institusjoner og samordningen av [European Heritage Alliance 3.3](#). Europa Nostra var en av initiativtakerne og organisatorene for [Det europeiske kulturarvsåret](#) i 2018.

[European Investment Bank Institute](#) (EIB-I) ble opprettet innen EIB-gruppen (European Investment Bank og European Investment Fund) for å fremme og støtte sosiale, kulturelle og akademiske initiativer hos europeiske aktører og i storsamfunnet. De har en nøkkelrolle innen EIB-gruppens samfunnsengasjement. Mer informasjon på <http://institute.eib.org>.

[Creative Europe](#) er EU-programmet som støtter de kulturelle og kreative sektorene og legger til rette for at de kan øke sine bidrag til arbeidsmarked og vekst. Med et budsjett på 1.46 milliarder euro for perioden 2014-2020, gir de støtte til organisasjoner innen kulturarv, utøvende kunst, billedkunst, tverrfaglig kunst, publikasjonsvirksomhet, film, TV, musikk og dataspill, samt titusenvise av kunstnere og andre profesjonelle innen kultur- og mediefeltet. Finansieringen gjør at de kan arbeide i hele Europa, og nå nye publikum og utvikle ferdigheter som er etterspurt i den digitale tidsalderen.